



RAHUTEGIJA

NR 44
SEPTEMBER 2017

„Ündsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.“ (Mt 5:9)

SEADUS JA USK

Jutlus Rm 2:13–16 põhjal

Jumala ees ei ole ju õiged Seaduse kuuljad, vaid Seaduse täitjad, kes mõistetakse õigeks. Kui paganad, kellel ei ole Moosese Seadust, ometi loomulikkusest täidavad Seaduse sätteid, siis ilma Seaduseta olles on nad ise enesele seaduseks, näidates seega, et seadusepärane tegutsemine on kirjutatud nende südamesse; ühtlasi tõendavad seda ka nende südametunnistus ja nende mõtted, mis järgemööda kas süüdistavad või vabandavad neid. Nii see ilmneb päeval, mil minu evangeeliumi järgi Jumal Jeesuse Kristuse läbi mõistab kohut inimeste saladuste üle.

Armsad vennad ja õed!

Esmalt uurigem, mis on üldse Rooma kirja olemus, taust ja eesmärk ning siis vaadelgem tänase kirjakoha mõtet selles.

Rooma kiri on kirjutatud Korintoses I sajandi 50. aastate teisel poolel m.a.j., pärast kirju korintlastele, ilmselt 56. aastal m.a.j. See on mahukaim ja tähtsaim apostel Pauluse kirjadest. Eriline tähtsus on Rooma kirjal just reformatsiooni tõttu: „Rooma kiri on Uue Testamendi tõeline peaosa ja kõige puhtam evangeelium,“ on Martin Luther kirjutanud.

Paulus kirjutab selle kirja kogudusele, mida ta pole ise asutanud, vaid mis oli tekkinud ise Rooma suures juudikogukonnas. Rooma koguduse tekkimisest ei ole midagi teada. Rooma kirja põhjal võib eeldada, et Roomas on olemas kristlik kogudus, mille usust on jõudunud sõnumid kogu tolleaegsesse maailma (Rm 1,8). Paulus on soovinud seda ammu külastada (Rm 1,10j), kuid pole saanud seda teoks teha (Rm 15,22jj). Ilmselt tuli Jeruusalemmast varakult Rooma kristlasi, kes töid kohapealsetele juutidele sõnumi Kristusest (see tuleneb kaudselt Ap 2,10 põhjal). Tollal, 2. sajandil m.a.j. süvenes juba *Pax Romana* ehk impeeriumi rahu olukord, mis võimaldas hõlpsasti kartmata reisida neil, kel selleks võimalusi oli.

Ilmselt põhjustas kuulutus Kristusest rahutusi juudi koguduses. Nagu nähtub keiser Claudiusse nn juudiediktist (vt Suetonius, *Vita Claudii*), arvati, et „keegi Chrestus“ on juutide seas rahutusi põhjustanud, mistõttu tuleb juudid Roomast pagendada, sh ka juudikristlased ehk juudi päritolu kristlased. Kristlik kogudus jätkub seal nüüd tänu pagankristlastele ehk kristlastele, kes ei ole juudi päritolu. Alles keiser Nero lubas juutidel naasta, kuid juudikristlased jäid endiselt vähemusse, nagu see ilmneb Rooma kirja paljudest kohtadest.

Paulus kavatseb kasutada Rooma kogudust tugipunktina edasisel misjonitööl kuni Hispaaniani välja. Ta peab oma misjonitööd Idas lõppenuks ja tahab nüüd alustada Läänes, alustades just impeeriumi pealinna kogudusest. Ise peab Paulus käima ära Jeruusalemmas korjandusraha ära viimas ja ta kasutab ära Kenkrea koguduse diakonissi Phoebe reisi Korintosest Rooma, et talle kaasa antud kirjaga seal end esitleda.

Paulus kirjutab nüüd esimest korda kogudusele, mida ta tunneb ainult kuulduste põhjal. Kuna vaidlused judaismiga on aktuaalsed, peab ta võtma selge seisukoha, millest saaksid aru nii juudikristlased kui ka pagankristlased. Siit tulenebki Rooma kirja õpetuslik loomus, kusjuures koguduse tehnilised asjaolud jäävad tagaplaanile.



Prof õp Tarmo Kulmar kantslis jutlust pidamas. Foto: MART JAANSON

Seadus ja usk

Algus vt lk 1

Rooma kiri on Pauluse teoloogia tuum, mille teemaks on üksnes usust tulenev õigus kõikidele nende päritolust sõltumata. Kirja keskne teema on Jeesuse Kristuse antud evangeelium (1,16j): „Sest ma ei häbene evangeeliumi, see on ju Jumala vägi päästeks igaühele, kes usub, juudile esmalt ja siis kreeklasele. Sest Jumala õigus on ilmunud evangeeliumis usust usku, nii nagu on kirjutatud: „Aga õige jääb usust elama.”“

Rooma kirjas on mitu suurt teemaderingi. Meie kirjakohta mõttes on keskne dogmaatiline ehk õigeksmõistu teema (1,18–8,39), mida võib kokku võtta järgmiste alateemadega: kõik inimesed on patused (1,18–3,20), õigeksmõist (3,21–5,21), ristimine (6,1–6,23) ning käsust vabastatud ja Vaimus uuendatud (7,1–8,39). Paulus kõneleb selle suure teema raames evangeeliumist kui Jumala väest, mis saab osaks igaühele, kes usub.

Tänane kirjakoht algab küll mõttega, et Jumal mõistab õigeks Seaduse täitjad. Aga tuum on antud juhul selles, et mittejuutidele ei ole Seadust antud ja neil on oma seadused. Mis neist siis saab? Pauluse meelest sõltub mittejuutide pääsemine nende endi seaduste olemusest, ehk, nende moraalist, nende seesmisest hea ja kurja äratundmisest. Kui nende endi seaduste mõte sarnaneb Jumala poolt juutidele

antud Seaduse mõttega, siis leiab Paulus lõpuks, et nad saavad Jumala poolt päästetud.

Meie tänast kirjakohta tuleb ülalpool nimetatud õigeksmõistu teema puhul vaadelda suures kontekstis. Jah, kõik inimesed on patused — nii juudid kui ka mittejuudid. Kui viimaste seadused on eetilised, siis nad vastavad Jumala seadusele ja võivad õigeks mõistetud saada. Kui nad seda võimalust usuvad, siis võtavad nad vastu ristimise ja saavad uuendatud Pühas Vaimus.

Niisiis jõuamegi tõdemusele, mille Paulus võtab kokku allpool (Rm 3,28): „Sellepärast me arvame, et inimene mõistetakse õigeks usu läbi lahus käsu tegudest.” Ehk — ilma käsuõpetusest tulenevate tegudega, mis ju eriti juudi päritoluga kristlastele tähtsad oleksid pidanud olema.

See Rooma kirja keskne sõnum ongi see, mida rõhutas meie usuisa Martin Luther: „Õigeksmõistmine tuleneb üksnes usust (*sola fide*).” Sõnum, mis reformatsiooni 500. aastapäeval meile kõigile kristlastele lootust sisendab.

Issanda Jeesuse Kristuse arm, Jumala armastus ja Püha Vaimu osadus olgu teie kõikidega! Aamen.

TARMO KULMAR

Tartu Ülikooli võrdleva usuteaduse professor ja EELK vikaarõpetaja Tarmo Kulmar pidas selle jutluse EELK Nõo koguduse koolitusnädala „Mina ja reformatsioon” raames 9. augustil 2017 Nõo Püha Laurentsiuse kirikus toimunud jumalateenistusel.

Õpetaja Aleksander Kruus 125



Õp Aleksander Kruus sõjaväevormis.

Foto Rahvusarhiivist

2. augustil 2017 täitis 125 aastat õpetaja Aleksander Kruusi sünnist. Ta sündis vana kalendri järgi 21. juulil 1892 Otepää kihelkonnas Vana-Otepää vallas Käpa talus Rein Johan ja Mari Kruusi pojana. 10-aastaselt astus Kruus Kastolatsi külakooli, kus õppis ühe semestri. 1902–07 õppis Kruus Valga linnakoolis, 1907–09 Tartu linnakoolis ja 1910–12 Hugo Treffneri eragümnaasiumis. 1912 asus Kruus õppima Tartu ülikooli õigusteaduskonda, kuid vahetas selle 1914. aastal usuteaduskonna vastu. Üliõpilaspõlves astus Kruus Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmeks ja võttis selle tegevusest aktiivselt osa, nt osales Eesti Rahva Muuseumi suunamisel vanavara kogumisel Risti kihelkonnas.

Mais 1916 kutsus tsaarivalitsus Kruusi sõjaväeteenistusse. Ta saadeti Ukrainasse Odessa sõjaväekooli, mille ta lõpetas 1. detsembril 1916 lipnikuna. 25. mail 1917 läks Kruus rindele ja teenis Saamuri 8. piirivalve polgus. Ta võttis osa nn Kerenski pealetungist Galiitsias, sai Gorohovo küla all põrutada ja evakueeriti 25. detsembril 1917 kaheks kuuks Eestisse. 1918. aasta veebruaris okupeerisid aga sakslased juba Balti ala. Sellal elas Kruus oma vanematekodus ja valmistus ülikooli eksamiteks.

Vabadussõja puhkedes astus Kruus 23. novembril 1918 esimeste seas 2. Eesti jalaväepolk. Ta teenis eesliinil, hiljem mobiliseeris kodanikke sõjaväeteenis-

tusse ja tegutses staabiohvitserina. 13. mail 1921 arvati Kruus reservi. Vabadussõjas sai Kruus haavata. Teenete eest Eesti Vabariigi loomisel omistati kapten Kruusile I liigi 3. järgu vabadusrist.

Pärast vabadussõja lõppu jätkas Kruus Tartus oma katkenud ülikooliõpinguid: lõpetas 1920 usuteaduskonna ja 1928 kaugõppe teel ka õigusteaduskonna.

Kirikuõpetaja prooviaasta pidas Kruus Tartu Pauluse koguduses õp Arnold Habichti juures ja õpetajaametisse ordineeriti ta Tallinna Jaani kirikus 21. veebruaril 1923.

Kui Nõo koguduse kauaaegne õpetaja Martin Lipp 8. märtsil 1923 suri, siis määrati Kruus alates märtsist 1923 Nõo koguduse aseõpetajaks. 4. märtsil 1924 kinnitas konsistoorium A. Kruusi ametlikult Nõo koguduse õpetajaks.

Järgneva 20 aasta jooksul jõudis õpetaja Kruus Nõo kihelkonna rahva ja Nõo kiriku heaks palju ära teha. Lisaks igapäevasele kirikutööle, mida ligi 6000 hingega Nõo kihelkonnas pidi olema üpris palju, võttis õp Kruus kahel korral ette kirikuhoone remondi. 1926. aastal parandati kiriku katust, asendati kirikutorni roheline värv pruunikaspunasega ja lubjati üle kiriku välisseinad. 1936. aastal võeti ette suurem siseruumi remont, mille käigus paigaldati kirikusse muuhulgas ka elektrivarustus ja remondi orelit.

Eesti Vabariigi 16. aastapäeval 24. veebruaril 1934 avas ja

õnnistas õp Kruus kiriku võidukaare all seinal Vabadussõjas 1918–20 langenud kangelastele mälestustahvli, millel on 14 Nõo kihelkonna mehe nimed.

Õp Kruus elas kirikumõisa pastoraadis koos abikaasa Anna (1896–1972) ja poeg Jaan-Reinuga (1923–1942). 1944. aasta suvel II ms rinde lähenedes lahkus õp Kruus Nõost ja läks venna juurde Vana-Otepääle. Peagi põles ka Nõo pastoraat maha. Venna juures õp Kruusi tervis halvenes ja ta suri 25. juulil 1946 vähki. Õp Kruusi mattis 28. juulil 1946 Nõo kalmistule poja kõrvale tollane koguduse hooldajaõpetaja Peeter Kohandi.

Õp Kruusi abikaasa Anna elas pärast sõda Nõos endise kirikumõisa rentniku majas, kuni see juulis 1954 maha põles. Seejärel elas ta surmani endises Nigoli majas Tartu tn 10. Ka tema puhkab Nõo kalmistul abikaasa ja poja kõrval.

Õp Kruusi ja ta perekonna haud ei näe praegu kuigi hea välja: tõenäoliselt pole tal järeltulijaid, kes selle eest hoolitseksid. Siit teile, armsad koguduseliikmed, palve: võib-olla soovib mõni teist õp Kruusi hauda regulaarselt hooldama hakata? Kui see tõesti nii on, siis võtke palun ühendust koguduse õpetajaga.

Mart Jaanson

EELK Nõo koguduse õpetaja

Uut valgust Richard Wühneri järeltulijate käekäigule

Koguduse 2017. aasta suvise bussiekskursiooni raames EELK Valga praostkonda külastasime muuhulgas ka Valga linna ja meenutasime Hans Wühneri nooremat kirikuõpetajast poega Richardit, kes on maetud Valga Tartu mnt kalmistule.

Vahetult pärast ekskursiooni sain aga Richard Wühneri pere kohta täiendavat infot. Nimelt kohtusin 2. augustil Nõo kiriku käärkambris abielupaar Jaak ja Helve Ulmasega. Nad elavad praegu Nõo kihelkonnas Külitse külas, kuid Jaak on pärit Valgast. Jaagu ema Linda Vilhelmine Ulmas (neiuna Kampus) ja Richard Wühneri vanim tütar Magdalenaga-Hanna (1899–1997) olid Valga ühisgümnaasiumis pinginaabrid ja ka lõpetasid selle kooli koos 1934. aastal.

Jaagu mäletamist mööda elasid Wühnerid Valgas Mesipuu tänavas. Jaagu ema aga elas Mesipuu ja Aia tänava nurgal. Seega olid nad peaaegu naabrid. Linda Ulmas suri aastal 1969. Magdalena aga läks, nagu juba Rahutegijas nr 36 (oktoober 2015) kirjutatud, 1968. aastal Kanadasse oma õe Monika juurde. Samas Rahutegijas on juttu ka sellest, et Monika tütar Eva Sagur elab koos abikaasaga praegu Toronto lähedal Bowmanville'is.

Jaak Ulmas mäletab, et 1967. aastal matsid Magdalena Wühner koos Linda Ulmasega ümber Richard Wühneri põrnu, mille Valga kogudus oli 1919. aastal Pihkvast ära toonud ja sängi-

tanud Valga saksa surnuaiale. See surnuaed asus praeguse EAÕK Valga kiriku juures ja läks 1967. aastal likvideerimisele. Ümber matta lubati ainult need surnud, kelle sugulased vastava taotluse tegid.

Vesteldes k.a 6. augustil Valga koguduse emeriitõpetaja ja Valga praostkonna emeriitpraosti Peep Audovaga, sain teada, et tegelikult näitas Richard Wühneri säilmete ümbermatmiseks initsiatiivi ka seekord Valga kogudus. Eelmainitud põhjustel pidi sellega aga seotud olema ka Wühneri ainus lähedalasuv järeltulija Magdalena, kes siis koos oma sõbranna Lindaga matuse-talituse korraldas.

Richard maeti ümber Valga Tartu mnt kalmistule, kuhu võimaldas oma perekonna hauaplatsil koha Peep Audova isa Jaan, samuti pikaajaline Valga koguduse õpetaja. Koos isa Richardiga maeti ümber ka poeg Johannese (1906–1932) säilmed, õp Peep Audova sõnul ühes ja samas kirstus. Jaak Ulmas aga peab võimalikuks, et kuna saksa kalmistule olid maetud ka Richardi tütre Marie Luise (1901–1902) ja Ruth (1904–1938), siis maeti arvatavasti samas kirstus ümber ka nende põrm.

Mart Jaanson

EELK Nõo koguduse õpetaja

KROONIKA

♦ 21. juunil toimus Vapramäe Forellis meie koguduse piiblitunnihooaja lõpetamine. Meeleolukal koosviibimisel osales 23 inimest kõigist meie kihelkonna piiblingidest, lisaks ka teisi koguduseliikmeid ja külalisi. Lisaks mõnusale söömaajale pidas õp Mart Jaanson minipiiblitunni teemal „Kalad ja mereelukad Piiblis“. Suur tänu korraldajatele Meeri seltsimaja Elurõõmust!

♦ 21. juuni õhtul võõrustas õp Jaanson meie kiriku värskelt renoveeritud käärkambris Valga praostkonna vaimulikke. Toimus praostkonna konverents.

♦ 25. juunil toimus pühapäevane jumalateenistus Nõo kalmistul — koguneti iga-aastasele surnuaiapäevale. Ilm oli väga ilus. Teenis õp Jaanson, mängis vana hea tuttav puhkpilliansambel Tartust.

♦ 1. juunil külastasid meie kirikut Saue ja Luitse kristlike vabakoguduste esindused, kes olid tulnud Harjumaalt Lõuna-Eestisse bussiekskursioonile. Külalistele tutvustas meie kirikut ja kogudust õp Jaanson.

♦ 6.–9. juulil toimus Pilstveres kristlik noortefestival JäPe, mille teema oli seekord „Omanäoline“. Nõo kogudusest osales festivalil 5 noort ja 3 täiskasvanut.

♦ 8. juuli õhtul esines meie koguduse kirikumuusikute projektiansambel Meeri külapäeval. Esitati lühike kava Taizé-lauludest. Vastuvõtt oli väga soe.

♦ 11.–13. juulil peeti RMK Soontaga laagriplatsil meie praostkonna traditsioonilist noortelaagrit, mille teema oli seekord „Poolel teel“. Viimane on seotud asjaoluga, et laager toimus 20. korda (seos Iisraeli rahva 40-aastase kõrberännakuga, mis sümboliseerib ka kristlase teekonda taevariiki). Vaatamata laagrilisi algul kimbutanud vihmale õnnestus laager väga hästi. Nõo kogudust esindasid selles laagris seitse last ja lausa kaheksa täiskasvanut.

♦ 16. juuli peajumalateenistusel mälestasid 12 kunagist leerilast oma leeripäeva. Kõige enam aastaid, 64 oli möödas Albert Laksi leeripäevast. Kohal oli aga ka viis teemantleerilast (60 aastat leerist) ja neid, kelle leeriõnnistamisest möödas 10 aastat. Pärast jumalateenistust söödi koos meie koguduseliikme Anne-Ly Juhkami valmistatud maitstvat torti.

♦ 17.–18. juulil siirdus 22 reisijat (lisaks bussijuht) meie koguduse iga-aastasele bussiekskursioonile. Sedapuhku tutvuti oma kodupraostkonna, Valga praostkonnaga, mis hõlmab osa Tartu- ja Valgamaad, aga samuti tükikese Võrumaad. Ekskursiooni esimesel ööpäeval oli koos reisilistega nii Valga koguduse jutlustaja kui ka giidina töötav Karin Varblane. Ööbiti Laanemetsal Kaldavere Turismitalus. Ekskursiooni raames külastati kõiki meie praostkonna luterlikke kirikuid,



Leeri mälestuspäevast osavõtjad Nõo kiriku ees.

Foto: MADIS KANARBIK



Meie koguduse ekskursiooniseltskond Rannu kirikuaias Urmas Madiste tutvustust kuulamas. Foto: MART JAANSON

aga ka mõnesid õigeusu kirikuid ja ühte baptisti palvemaja. Oli vahva osadus, suur tänu kõigile osalejaile!

♦ Juulis ja augustis tegi orelimeister Olev Kents koos EELK Kadrina koguduse organisti ja orelispetsialisti Külli Eriksoniga hooldusremonti meie koguduse suurele Walckeri orele. Orelimeistri sõnul on tal nüüd nägemus, mismoodi läbi viia oreli suur restaureerimine ja milline instrument sealt peaks pärast välja tulema. Võib-olla on meie koguduse liikmeil ja sõpradel soovi seda suurt restaureerimist ka oma sihtotstarbeliste annetustega toetada?

♦ 23. ja 30. juulil pidas peajumalateenistusi meie koguduses juba hästi tuntud õpetaja Diina Tuulik, kes andis koguduse õpetajale puhkust.

♦ 4. augustil pidas õp Mart Jaanson kirikuvärvade ees palvuse omapärasele kogudusele, Nõo vallas Lagujal toimuva off-road ürituse Klaperjaht osalistele. Näis, et enne suurte autodega mudastele radadele sõitmist kuulasid vaprad mehed-naised Jumala sõna tähelepanelikult.

♦ 7.–12. augustil toimus kirikus meie koguduse traditsiooniline kuulutusnädal. On alust arvata, et see tava sündis 20 aastat tagasi, mil meie koguduse tollane vaimulik Peeter Vigel selle algatas. Seekordne kuulutusnädal oli pühendatud reformatsiooni 500. aastapäevale ja kandis pealkirja „Mina ja reformatsioon“. Ka ürituste vorm oli tavapärasest veidi erinev: lisaks kahele jumalateenistusele, millel jutlustasid õpetajad Tarmo Kulmar ja Arho Tuhkru, ning ühele kontserdile (perefond Palm) toimus kolm ettekannet koos aruteluga (õpetajad Thomas-Andreas Pöder, Annika Laats ja Vallo Ehasalu). Koguduse nimepäeva jumalateenistus 10. augusti õhtul, millel laulis ka Nõo kiriku meesansambel, lõppes piduliku tordisöömisega. Kauni, söödava (!) kirikufotoga tordi oli valmistanud juba meile tuntud kondiiter Anne-Ly Juhkam. Kirikukohvi joodi muidugi ka teiste kuulutusnädala ürituste järel.

♦ 13. augustil peeti juba VII korda Hans Wühneri päeva. Päev algas hommikuse peajumalateenistusega kirikus, jätkus tavapärase rahvapeoga Keeri külas ja lõppes küünalde süütamisega Hans Wühneri ja õp Aleksander Kruusi perekonna haudadel Nõo kalmistul. Keeril perekond Kuusikute taluõuel laulsid Nõo kiriku meesansambel ja Meeri seltsimaja ansambel Elurõõm. Kehakinnitust pakkusid, nagu ikka, Meeri seltsimaja naisringi liikmed eesotsas Anne Saali ja Malle Roometiga. Viimased olid koos abikaasadega korda teinud ka Hans Wühneri hauaplatsi. Suur tänu kõigile korraldajatele ja osalejatele! Kohtume järgmise aasta augustis VIII Hans Wühneri päeval!

♦ Pühapäev, 20 august oli meie koguduse ja praostonna rahvale sündmusterohke. Hommikusel peajumalateenistusel meenutati 26 aastat tagasi taasiseseisvunud Eesti Vabariiki. Varasel pärastlõunal aga alustas meie praostkonna esindus teekonda Haapsallu III Koraalimaratonile. Lisaks üle 40



Perefond Palm kuulutusnädalal musitseerimas.

Foto: MART JAANSON

koraali laulmisele Haapsalu lossikirikus osaleti teel sinna ka jumalateenistusel Järvakandi kirikus ja 21. augustil anti kontsert Ridala kirikus, kus oldi veedetud ka öö. Meie kogudusest osalesid sel toredal reisil Kalju Õllek ja õp Mart Jaanson.

♦ 26. augustil lõppes meie koguduse osalemine seekordses projektis „Teeliste kirikud“ Südamlik tänu kõigile kirikuvalvajaile: saime suurepäraselt hakkama!

♦ 27. augusti peajumalateenistusel palus õp Mart Jaanson Jumala õnnistust kõigile uut õppeaastat alustavaile õpilastele ja õpetajatele, samuti nende lähedastele.

LUULET

Tuuli Geetsia Tšaškin

Kirikus kõlab
koraal
nii kõrgele,
et sinna
ei küündi.

See meloodia
voolab ojana
minust läbi
viies vaeva, häbi.

Lendan mõtetes
linnuna taeva poole.
annan oma
hinge Issanda hoolde.

See kastab
närtsinud vaimu,
Tema suurusest ei ma
saa eal aimu.

RISTITUD

Siret Kiis	11.06.17	Nõo Püha Laurentsiuse kirik
Egert Mattias Prost	27.08.17	Nõo Püha Laurentsiuse kirik

LEERITATUD

Siret Kiis	18.06.17	Nõo Püha Laurentsiuse kirik
------------	----------	-----------------------------

MAETUD

Evi Pullerits	20.06.17	Nõo kalmistu (õp Enno Tanilas)
Aini Augla	22.06.17	Nõo kalmistu
Eduard Pappel	08.07.17	Nõo kalmistu
Jefrosinja Lovkaja	05.08.17	Nõo kalmistu
Eva Teemant	05.08.17	Tallinna Pärnamäe krematoorium (õp Eve Kruus)

EELK Nõo KOGUDUSEST LAHKUNUD

Albert Teemant	EELK Tallinna Jaani kogudusse
----------------	-------------------------------

TEATED

♦ Pühapäeval, 24. septembril kell 13.00 algab meie kiriku käärkambris Nõo koguduse **sügisene leerikursus**. Nagu ikka, on lahkesti oodatud nii nooremas kui vanemas eas huvilised!

♦ Laupäeval, 30. septembril 2017 kell 11.00–15.00 toimub Nõo päevakeskuses **Piiblipäev**, mille meie kogudus korraldab koos EELK Laste- ja Noorsootöö ühendusega. Piiblipäeval leiavad aset eri vormis tegevused, mis aitavad Piiblit paremini tundma õppida. Oodatud on kõik soovijad, sh lastega pered, sest tegevust leitakse ka lastele!

♦ Jätkub 2013. aasta detsembris alanud **annetuste kogumise aktsioon** Nõo Püha Laurentsiuse kiriku ja kõrvalhoone restaureerimise toetuseks. Seisuga 31. august 2017 on annetusi ja toetusi kogunenud 7 067,69 eurot. Sellest summast on kirikusse näitusesiinide paigaldamiseks kulunud 915,84

eurot, kirikuaeda veevarustuse ja kanalisatsiooni-trassi rajamiseks vajalikeks arheoloogilisteks uurin-guteks 3 060 eurot ning panga teenustasudeks 16,70 eurot. Jääk on 3 075,15 eurot.

Annetusi saab endiselt teha nii sularahas kogu-duse õpetaja kätte kui ka koguduse Swedbanki arvele nr EE11 2200 2210 5844 2062 (saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus).

Täname südamest kõiki seniseid ja tulevase anne-tajaid!

♦ **Liikmeannetust** 2017. aasta eest saab teha nii sularahas koguduse kantseleis kiriku käär-kambris kui ka pangaülekandega (a/a nr EE23 1010 1520 0609 1003 SEB pangas, saaja: EELK Nõo Kogudus, selgitus: „NIMI. Liikmeannetus EELK Nõo kogudusele“). Annetussumma on vaba. Palume kõigil koguduseliikmeil teha oma liikmeannetus hiljemalt 31. detsembriks 2017!

JUMALATEENISTUSED JA MUUD KOGUDUSE ÜRITUSED

Ehkki alljärgnevas kavas on jumalateenistused paigas, võib ürituste osas tulla muutusi ja lisandusi. Jälgigem siis teateid nii Nõo Valla Lehes, kirikus, koguduse kodulehel kui ka sotsiaalmeedias. Aga lõpuks ütleb ju apostel: „Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist“ (Jk 4:15).

SEPTEMBER

P, 3. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
P, 10. kl 11.00	Vanavanemate päeva jumalateenistus
T, 12. kl 16.00	Piiblitund Luke raamatukogus
P, 17. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud. Teenib õp Diina Tuulik
T, 19. kl 16.00	Piiblitund Nõo hooldekodus
K, 20. kl 12.00	Piiblitunnihooaja avamine Pangodis
R, 22. kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 22. kl 19.30	Taizé-õhtu kirikus
P, 24. kl 11.00	Jumalateenistus
P, 24. kl 13.00	Sügisese leerikursuse algus kiriku käärkambris
L, 30. kl 11.00	Piiblipäev koos EELK Laste- ja Noorsootöö ühendusega Nõo päevakeskuses

NOVEMBER

P, 5. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
T, 7. kl 15.30	Piiblitund Nõgiaru raamatukogus
P, 12. kl 11.00	Isadepäeva perejumalateenistus
P, 19. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
T, 21. kl 16.00	Piiblitund Nõo hooldekodus
K, 22. kl 12.00	Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
R, 24. kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 24. kl 19.30	Taizé-õhtu kirikus
P, 26. kl 11.00	Surnutepüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor

OKTOOBER

P, 1. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
P, 1. kl 12.00	Rahvusvahelise Muusikapäeva kontsert kirikus (tasuta). Esineb orelikunstnik Toomas Trass
T, 3. kl 15.30	Piiblitund Nõgiaru raamatukogus
P, 8. kl 11.00	Lõikustänapüha jumalateenistus. Armulaud. Teenib õp Diina Tuulik. Laulab koguduse segakoor
T, 10. kl 16.00	Piiblitund Luke raamatukogus
R, 13. kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 13. kl 19.30	Taizé-õhtu kirikus
P, 15. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
T, 17. kl 16.00	Piiblitund Nõo hooldekodus
K, 18. kl 12.00	Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
P, 22. kl 11.00	Misjonipüha jumalateenistus. Teenib õp Diina Tuulik
P, 29. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
T, 31. kl 18.00	Usupuhastuspüha 500. aastapäeva jumalateenistus. Laulab koguduse segakoor

ÕPETAJA VASTUVÕTUAEG

kiriku käärkambris

KOLMAPÄEVAL ja REEDEL kell 9.30–11.30

SÜNNIPÄEVAD

PALJU ÕNNE JA JUMALA ÕNNISTUST TEILE KÕIGILE!

SEPTEMBER

Merje Alttõa	Tartu	03.09.	44
Ragne Meier	Nõo	04.09.	31
Meeri Pennar	Tartu	06.09.	36
Tarmo Tanilsoo	Laguja	06.09.	28
Indrek Idvand	Manilaid	07.09.	25
Priit Sannamees	Nõo	10.09.	28
Tiiu Soidla	Elva	11.09.	67
Aino Mäll	Vissi	12.09.	82
Martin Poobus	Tartu	12.09.	37
Liivi Novek	Tallinn	15.09.	45
Madis Kanarbik	Vissi	15.09.	55
Kaire Kask	Nõo	15.09.	39
Raivo Trummal	Voika	16.09.	45
Kersti Soidla	Tartu	17.09.	37
Raili Unt	Tartu	20.09.	46
Made Vares	Järaste	20.09.	47
Katrin Rekand	Tartu	23.09.	40
Eiko Esimel	Elva	24.09.	39
Tuuli Niininen		24.09.	47
Eda Jaanson	Märja	27.09.	45
Marko Tiisler	Nõo	29.09.	39
Edoardo Narbona	Kuressaare	30.09.	42

OKTOOBER

Elfriede Joonas	Nõo	01.10.	83
-----------------	-----	--------	----

Kadri Pau	Voika	02.10.	67
Aita Rossi	Luke	02.10.	57
Kalju Vaiksaar	Tartu	02.10.	82
Malle Einmaa	Roosi	03.10.	79
Signessa Kalmus	Vissi	03.10.	47
Raivo Uibopuu	Luke	04.10.	63
Helju Reitkam	Meeri	05.10.	88
Ellen Sööt	Elva	05.10.	93
Raimo Tennosaar	Tartu	05.10.	27
Kaarel Salumäe	Elva	07.10.	34
Koidula Aria	Tartu	11.10.	82
Marju Graf	Peedu	11.10.	60
Katre Meos	Tartu	13.10.	39
Lennar Sild	Tartu	13.10.	47
Enn Avi	Nõo	17.10.	69
Aino Tamm	Kolga	18.10.	85
Meeri Tassa	Elva	23.10.	44
Marju Liblik	Luke	26.10.	62
Elise Pillaroo	Valga	27.10.	30
Toivo Saal	Aiamaa	29.10.	59
Vallo Avi	Lähte	30.10.	58

NOVEMBER

Elsa Pullinen	Nõo	02.11.	93
Mall Zeiger	Meeri	02.11.	83
Ester Viinalass	Luke	03.11.	64
Juta Kaarna	Tartu	04.11.	86

Lauri Linamägi	Tartu	04.11.	39
Eve-Mall Kivisaar	Tartu	06.11.	79
Sirje Prüüs	Ulila	08.11.	80
Liisi Sirk	Elva	09.11.	23
Margus Irv	Vasalemma	10.11.	44
Ilme Ahas	Vissi	11.11.	77
Anneli Lunts	Järva-Jaani	13.11.	32
Helle Avi	Lähte	17.11.	62
Endel Kraav	Nõo	17.11.	90
Jüri Aliste	Meeri	18.11.	58
Meedy Männiste	Aiamaa	19.11.	64
Viivi Joala	Meeri	20.11.	79
Ketlin Pekko	Tartu	22.11.	32
Toomas Pärn	Elva	22.11.	52
Kadri Sirk	Elva	22.11.	25
Arved Puistaja	Rõhu	23.11.	51
Alise London	Nõo	25.11.	89
Anne Jürimäe	Nõo	26.11.	59
Maret Soonberg	Nõo	26.11.	83
Liidia Susi	Aiamaa	26.11.	83
Alar Viinalass	Luke	26.11.	33
Koit Koppel	Tartu	27.11.	60
Vilma Pant	Vahessaare	27.11.	81
Ludmilla Timm	Nõo	27.11.	79
Uno Sild	Tartu	28.11.	75
Kuldar Kellamäe	Tõrvandi	30.11.	41

KONTAKT

EELK NÕO PÜHA LAURENTSIUSE KOGUDUS,

reg nr 80210421, Tartu tn 2, 61601 Nõo Tartumaa

A/a nr EE23 1010 1520 0609 1003 (saaja: EELK Nõo Kogudus)

ANNETUSED KIRIKU JA KÕRVALHOONE RESTAUREERIMISEKS:

A/a nr EE11 2200 2210 5844 2062

(saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus)

JUHATUSE ESIMEES Madis Kanarbik, tel 504 6570,

e-post madis.kanarbik@gmail.com

KOGUDUSE ÕPETAJA Mart Jaanson, tel 745 5195 (kantseleis),

749 3344 (kodus), 5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee

Koguduse veebilehekülg www.nookirik.ee

KIRIKUVANEM Toivo Saal, tel 745 5120 (kodus)

ORGANISTID

Agnes Laasimer, tel 528 4166

Margit Keeman, tel 5615 3207

Katre Kruuse, tel 5560 6678

Ragne Meier, tel 526 5569

KOORIJUHT

Ragne Meier, tel 526 5569

PÜHAPÄEVAKOOLIÕPETAJAD

Imbi Tanilsoo, tel 525 6607

Katre Kruuse, tel 5560 6678